

Sociologija umjetnosti II

Tematska jedinica

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Sociološku analizu romana Goldman je vršio koristeći se metodom koju je nazvao metodom genetičkog strukturalizma. Posmatra je i u kontekstu izučavanja kulturnog stvaralaštva uopšte. Za njega je bitna analiza analitičkog pojma dinamičke značajne strukture.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Tvrdnja da se svaka ljudska činjenica (literarna činjenica) može metodološki tretirati ako se analiziraju svi elementi, uzajamni odnosi i posmatraju u odnosima prema drugim strukturama. Svaka ljudska činjenica, posjeduje dinamički karakter.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Svaka dinamička struktura značenja sadrži po Goldmanu dva različita nivoa analize:

- 1.razumijevanje i;
- 2.objašnjenje.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Razumjeti - znači shvatiti njene unutrašnje odnose, tj. raznovrsnost kvalitativnih i kvantitativnih odnosa date strukture. Objasniti - znači shvatiti šire strukture u kojima se data struktura sadrži.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Metodološku razradu ove metode Goldman je izložio u vidu analize protivstava i sličnosti između marksizma i psihoanalize. U procesu neprekidne strukturacije postavlja se pitanje ko je pravi subjekt misljenja i akcije?

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Za Goldmana pravi kreator djela nije pojedinac koji je djelo napisao već društvena grupa koja je formirala strukturu. Autor smatra da postoji više stavova za korišćenje ove metode u sociologiji literature. Za njega je najvažniji stav koji se odnosi na isječak stvarnost, koji se dovodi u vezu sa drugim djelovima stvarnosti.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

„Sadržinska i strukturalna sociologija literature“

Sadržinska u književnom djelu vidi odraz zajedničke svijesti; strukturalna u njemu vidi jedan od konstitutivnih elemenata za formiranje te svijesti.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Goldman ističe da su strukture univerzuma književnog djela homologne (srodne) mentalnim strukturama izvjesnih društvenih grupa. U strukturalnoj analizi romana Andre Marloa, Goldman je napravio socijalni presjek vodeći računa o hronologiji Marloovih djela.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Iako su njegova djela u osnovi bile funkcije, postoje romani čiji bitni sadržaj se svodi na svijest o uzaludnosti i na opštu smrt vrijednosti.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

„Kritički osvrt na Goldmanovu sociologiju romana“

Dobrim dijelom je doprinio da se problem razumijevanja i objašnjenja romana unaprijedi. Ukazao je na nedovoljnost sadržinske sociologije literature, koja se ograničavala na pasivnu zavisnost romana od datih društvenih odnosa.

Prednost koju je dao strukturalnoj sociologiji literature - dublje je zašao u strukturu odnosa između ekonomskih i društvenih okvira i individualnog stvaralaštva.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Primjedbe koje se mogu staviti na račun Goldmanove sociologije romana imaju zajedničku okosnicu: ona je u vezi sa teorijom reifikacije. Zaboravio je da su kulturne, umjetničke a naročito literarne vrijednosti, uslovljene većim brojem uzroka, tj. da je kultura višeznačno uslovljena.

Sociologija umjetnosti II

-Goldmanov metod genetičkog strukturalizma-

Primjenjujuci kategoriju totaliteta, on odredjuje svaku ljudsku aktivnost kao materijalnu i psihičku. Naglasavanje uloge i značaja "totaliteta" u dijalektičkom razmatranju pojava kod Goldmana ima izvjesne pretjeranosti. Cjelina i dio su naglašeni da su zanemarene suprotne kategorije: dio i razlika.

Sociologija umjetnosti II

Konsultovana literatura:

Goldman Lisjen, *Za sociologiju romana*, Kultura, Beograd, 1967.

Ilić Miloš, *Sociologija kulture i umjetnosti*, Naučna knjiga, Beograd, 1987.